

PLA DOCENT UB – ECTS

Nom de l'assignatura: **Dibuix del Natural**

Codi: **200220**

Crèdits: **6**

Any acadèmic: **2006-2007**

Ensenyament: **1er. Cicle**

Tipus d'assignatura: **Optativa**

Impartició: **Quadrimestral**

Curs: **2**

Departament: **Dibuix**

Nom del professor/a: **Dr. Alberto Carroggio de Molina**

Llengua docència: **Catalá/Castellá**

Grup: **M1**

Semestre: **1**

Nom del professor/a: **Dr. Manuel José Ruiz Ortega**

Llengua docència: **Castellá**

Grup: **M2**

Semestre: **2**

Objectius de l'assignatura

1. Evolució del dibuix al llarg de l'història. (tècniques, models, aprenentatge)
2. Demostrar coneixements i experiència en el tractament dels materials, els procediments i les tècniques artístiques.
3. Demostrar coneixements i experiència en l'ús del llenguatge gràfic vinculat al dibuix
4. Demostrar el desenvolupament de les capacitats de percepció de les relacions qualitatives entre:
 - a) les formes observades en l'entorn
 - b) les formes produïdes en la pròpia obra i en la aliena.
5. Demostrar coneixements i experiència en la creació d'un ordre conceptual, formal, espacial i estètic en les representacions.
6. Demostrar la seva perícia expressiva, comunicativa i de representació formal a través de la representació.
7. Demostrar el desenvolupament dels seus coneixements i experiència en l'elaboració d'un projecte (artístic) personal, valorant el procés d'ideació, formatlització (i materialització), presentació i poètica (construcció simbòlica) d'un mateix i aliena.

Metodologia

Els continguts del curs s'impartiran en activitats presencials al taller, als laboratoris i en pràctiques a l'exterior.

- L'assistència a les activitats proposades es considera imprescindible ja que les sessions teòrico-pràctiques es complementen entre si: es tracta d'aconseguir l'adquisició d'una sèrie de coneixements i procediments de representació formal, convencions i competències tècniques alhora que es va desenvolupant l'expressió gràfica personal. L'activitat d'aprenentatge es fonamenta en el diàleg professor-alumne i la supervisió constant del treball més autònom de l'alumne (*carpetes, dossiers en diferents format*).

La integració entre les concepcions i l'exercici reiterat i disciplinat de les activitats presencials i dirigides de representació dels diferents models es complementa amb activitats que impliquen treballar amb la bibliografia i amb esquemes, gràfics i tota mena de referents icònics. Tipologia d'activitats:

Classe expositiva i comentari d'exemples.

- Supervisió d'exercicis : individual i col·lectius.
- Comentaris de textos i d'imatges d'artistes

Avaluació

L'avaluació és continuada i progressiva que, com s'indica a la metodologia, les successives activitats van incorporant els aprenentatges realitzats anteriorment. L'avaluació no resulta de la suma de les qualificacions de cadascun dels exercicis per separat sinó que, tal i com es proposa al pla docent, es té en compte el progrés de l'alumne i, per tant, es valora amb un percentatge progressivament major en cada representació. El sistema avaluatiu es desenvolupa progressivament en cada activitat que es proposa. Incorpora a més el lliurament de dos portafolis amb la previsió que hi hagi dos moments de presentació al llarg del curs, una primera orientativa i la segona al final del curs.

Al Portafolis d'activitats d'aprenentatge s'hi recullen els exercicis relacionats amb les activitats d'aprenentatge presencials i dirigides, anotacions, etc. L'avaluació continua de les activitats presencials i dirigides més l'avaluació d'aquest portafolis suposa el 70% de la qualificació final. Al Portafolis de desenvolupament de projecte personal, s'hi recullen aquells exercicis i anotacions més vinculats a les activitats de desenvolupament autònom. L'avaluació continuada de les activitats autònomes més l'avaluació d'aquest portafolis suposa el 30% de la qualificació final.

Blocs temàtics

1. Introducció al dibuix del natural com a teoria i pràctica de la representació
2. La representació gràfica en el procés creatiu personal

Assignatures prèvies recomanades

Les troncal de dibuix

Altres recomanacions

Coneixements de morfologia humana i sistemes de representació

Fonts d'informació bàsica

Llibres

Autor	Any	Títol	Lloc	Editorial	Descripció – Comentari (camp en blanc)
Arnheim, R.	1979	<i>Arte y percepción visual</i>	Madrid	Alianza	Conceptes genèrics sobre art aplicables al dibuix i a altres disciplines.
Arnheim, R.	1988	<i>El poder del centro</i>	Madrid	Alianza	Conceptes genèrics sobre art aplicables al dibuix i a altres disciplines.
Cennini, C.	1988	<i>El libro del arte</i>	Madrid	Akal	Tractat de tècniques artístiques de l'època.
Friedental, R.	1967	<i>Cartas de grandes artistas</i>	Barcelona	Nauta	
Gombrich, E.	1979	<i>Arte e ilusión</i>	Barcelona	Gustavo Gili	Conceptes genèrics sobre art aplicables al dibuix i a altres disciplines.
Hayes, C.	1980	<i>Guía completa de pintura y dibujo. Técnicas y materiales</i>	Madrid	Blume	Llibre d'aplicacions tècniques per a la recerca d'uns resultats gràfics.
Leymarie, J. Monnier, G., Rose, B.	1979	<i>El dibujo</i>	Barcelona	Skira-Carroggio	Llibre de referències gràfiques.
Mayer, R.	1985	<i>Materiales y técnicas del arte</i>	Madrid	Blume	Manual de característiques processuals.
Panofsky, E.	1973	<i>La perspectiva como forma simbólica</i>	Barcelona	Tusquets	Conceptes de representació gràfica aplicables al dibuix.
Pevsner, N.	1982	<i>Las academias de arte</i>	Madrid	Cátedra	
Wölfflin, H.	1979	<i>Conceptos fundamentales en la Historia del arte</i>	Madrid	Espasa Calpe	Llibre historiogràfic sobre l'evolució de conceptes artístics.
Ruiz Ortega, J.M.	1999	<i>Escuela gratuita de dibujo 1775-1808</i>	Barcelona	Generalitat de Catalunya	

Blocs temàtics

Bloc 1 de 2: *Dibuix del natural*

Continguts

- 1.- Coneixement de la forma
 - 1.1. Estructura i pes
 - 1.2. Forma i funció (morfologia, mobilitat, conformació,...)
 - 1.3. Ritme, moviment i equilibri
 - 1.4. Qualitats sensibles (empenta, càrrega-descàrrega, tensió-relaxació,...)
- 2.- La forma i el seu entorn
 - 2.1. Configuració de la forma respecte al pla.
 - 2.2. Volum, espai i profunditat.
 - 2.3. Anàlisi compositiu
- 3.- Convencions de la representació. Elements de la configuració formal, d'organització del plànol de representació i de representació de la tercera dimensió.
 - 3.1. Línia, taca i clarobscur.
- 4.- Introducció als materials i tècniques

Objectius del bloc – tema

1. Demostrar que comprèn els processos de percepció visual, representació, expressió i comunicació gràfica.
2. Demostrar que coneix i comprèn els conceptes bàsics del llenguatge formal-gràfic que facin possible la representació de l'entorn tenint en compte les convencions culturals.
3. Demostrar un llenguatge formal-gràfic-tècnic experimentat, desenvolupat i eloqüent de les pròpies idees en relació al món actual.
4. Demostrar sensibilització estètica i artística davant les composicions gràfiques.
5. Demostrar receptivitat i criteri davant les representacions gràfiques conformadores de la imatge artística de la pròpia obra i la dels altres.

Fonts d'informació del bloc

Llibres

Autor	Any	Títol	Lloc	Editorial	Descripció – Comentari
Clark, K.	1981	<i>El desnudo: un estudio de la forma ideal</i>	Madrid	Alianza	Reflexió de la representació del un de la figura humana en diversos terrenys artístics.
Da Vinci, L.	1982	<i>Tratado de la pintura</i>	Madrid	Nacional	Llibre teòric de consulta sobre la visió de la pintura i el dibuix segons Leonardo da Vinci.
Diderot, D.	1983	<i>Escritos filosóficos</i>	Barcelona	Edicions 62	Recull de reflexions al voltant de temes artístics.
Gómez Molina, J.J.	1995	<i>Las lecciones de dibujo</i>	Madrid	Cátedra	Teorització entorn a diversos temes de dibuix.
Lucie-Smith, E.	1982	<i>El arte del desnudo</i>	Barcelona	Polígrafa	Tractat pràctic de la representació de la figura humana.
Pignatti, T.	1981	<i>El dibujo. De Altamira a Picasso</i>	Madrid	Cátedra	Llibre de consulta visual sobre l'evolució del dibuix.
Ruskin, J.	1983	<i>Les tècniques del dibuix</i>	Barcelona	Els llibres de Glanco	Aplicació de tècniques artístiques referides al dibuix.
Slive, S.	1965	<i>Drawings of Rembrandt</i>	New York	Dover	Llibre de consulta referent als dibuixos de Rembrandt.
Slive, S.	1982	<i>The drawings of Seurat</i>	New York	Dover	Llibre de consulta referent als dibuixos de Seurat.
Teissig, C.	1990	<i>Las técnicas del dibujo</i>	Madrid	Libsa	Manual teòric-pràctic sobre tècniques i procediments artístics.

Material /recursos

Material Docent: Ordinador Portàtil, canó de projecció, projector de diapositives, video i DVD, càmera digital, CD's, càmera analògica, rodets fotogràfics,...

Material Discent/del'alumne-a: Paper de diferents formats i qualitats (tant per a procediments secs com per a procediments humits). Carbonets, cretes, sanguines, grafit, tintes, guaches, aquarel·les, anilines,... Draps de cotó, esponges, difuminador, fixador...

Bloc 2 de 2: La representació gràfica de la forma en el natural

Continguts

- 1.- La idea com a desencadenant del procés creador
 - 1.1. Sentit, significat i símbol.
 - 1.2. Suggestir i significar.
- 2.- Composició (consonància entre intuïció i criteri).
- 3.- L'expressió artística d'idees pròpies en relació a la representació en el món contemporani.
- 4.- Experimentació, materialització gràfica i presentació final.
- 5.- La representació de la il·lusió de l'espai

Objectius del bloc – tema

- 1.- Demostrar una bona adequació entre : les idees personals a expressar, el plantejament de la realització, el tipus de llenguatge interpretatiu escollit i el domini dels elements estètics, formals i tècnics.
- 2.- Demostrar un bon nivell d'anàlisi crític (reflexió i verbalització) davant les composicions gràfiques vinculades al fet artístic.
- 3.- Demostrar un bon nivell d'investigació i recerca personal en les propostes formulades.
- 4.- Consolidar el nivell de presentació gràfica i adequar-lo al projecte personal.

Fonts d'informació del bloc

Llibres

Autor	Any	Títol	Lloc	Editorial	Descripció – Comentari
Matisse, E.	1982	<i>Sobre arte</i>	Barcelona	Barral-Labor	Conceptualització de l'autor sobre l'art.
Ruskin, J.	1983	<i>Les tècniques del dibuix</i>	Barcelona	Els llibres de Glanco	Aplicació de tècniques artístiques referides al dibuix.

Material/recursos necessaris per treballar bloc

Material Docent: Ordinador Portàtil, canó de projecció, projector de diapositives, video i DVD, càmera digital, CD's, càmera analògica, rodets fotogràfics,...

Material Discent/del'alumne-a: Paper de diferents formats i qualitats (tant per a procediments secs com per a procediments humits). Carbonets, cretes, sanguines, grafit, tintes, guaches, aquarel·les, anilines,... Draps de cotó, esponges, difuminador, fixador...